

Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

Č. j.: KUOK 110166/2023

V Olomouci dne 3. 10. 2023

Sp. Zn.: KÚOK/87860/2023/OŽPZ/7324

Vyřizuje: Mgr. Eva Stodolová

Tel.: 585 508 425

E-mail: e.stodolova@olkraj.cz

datová schránka: qjabfmf

Počet listů: 3

Počet příloh: 0

Počet listů/svazků příloh: 0

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, jako místně a věcně příslušný orgán v přenesené působnosti podle § 29 odst. 1 a § 67 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů, a orgán ochrany přírody podle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ve věci udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů pro realizaci záměru „**Bystřice ústí – Olomouc – Bělidla, nánosy, oprava opevnění**“, a to na základě žádosti Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČO: 70890013, zastoupené společností AQUA CENTRUM Břeclav, s.r.o., Kapusty 291/27, 690 06 Břeclav, IČO: 60710063 (dále jen „žadatel“), rozhodl v souladu s § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), takto:

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, žadateli

povoluje výjimku

- podle § 56 odst. 1 zákona ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů – **velevrub malířský (*Unio pictorum*)**, který je zařazen v kategorii kriticky ohrožených druhů ve smyslu § 48 odst. 2 písm. a) zákona, **ouklejka pruhovaná (*Alburnoides bipunctatus*)**, který je zařazen v kategorii silně ohrožených druhů ve smyslu § 48 odst. 2 písm. b) zákona, a **střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*)**, **mník jednovousý (*Lota lota*)** a **jelec jesen (*Leuciscus idus*)**, které jsou zařazeny v kategorii ohrožených druhů ve smyslu § 48 odst. 2 písm. c) zákona;
- podle § 56 odst. 1 a 2 zákona ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů - **rak říční (*Astacus fluviatilis*)**, který je zařazen v kategorii kriticky ohrožených druhů ve smyslu § 48 odst. 2 písm. a) zákona, a **velevrub tupý (*Unio crassus*)**, který je zařazen v kategorii silně ohrožených druhů ve smyslu § 48 odst. 2 písm. b) zákona, a které jsou současně předmětem ochrany podle práva Evropských společenství.

Výjimka se povoluje ze zákazů podle § 50 odst. 1 a 2 zákona, tj. zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, konkrétně zvláště chráněné živočichy rušit, chytat, přenášet a měnit jejich biotop pro realizaci stavby „**Bystřice ústí – Olomouc – Bělidla, nánosy, oprava opevnění**“. Účelem stavby je oprava opěrných zdí, opevnění a výtrží v břehové linii PB v ř. km 0,000-0,358, ř. km 1,006-1,170 a ř. km 0,480-0,516. Opravou opěrných zdí a opevnění (SO 01) se zajistí prodloužení životnosti a stabilizace těchto stávajících stabilizačních konstrukcí koryta toku. Odstranění nánosů z části dna toku (SO 02) se nebude provádět.

Výjimka se povoluje podle § 56 odst. 1 zákona, z důvodu podle § 56 odst. 2 písm. b) zákona, tj. v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku, na realizaci uvedeného záměru, tj. SO 01 Oprava opěrných zdí a

opevnění, a to pro období od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31. 12. 2027 za těchto podmínek:

1. Pro realizaci akce žadatel určí odborný biologický dozor osobou s odpovídající kvalifikací (dále „biologický dozor“), tj. osoba mající vysokoškolské vzdělání v oblasti přírodních věd se zaměřením na odbornou biologii, ekologii, aplikovanou ekologii, ochranu přírody, ochrannářskou biologii nebo ochranu životního prostředí. Biologický dozor zajistí provedení záchranného odlovu ryb a záchranný sběr a transfer mlžů a raků. Bude kontrolovat dodržování podmínek rozhodnutí. Dále bude monitorovat realizaci akce tak, aby nedocházelo k poškozování, zraňování nebo usmrcování jedinců předmětných zvláště chráněných druhů a zajistí v případě potřeby za tímto účelem potřebná opatření, úpravu technologického postupu nebo dočasné přerušení prací na nezbytnou dobu apod.
2. Záchranný odlov ryb bude prováděn za pomoci elektrolovného zařízení. Odlovené ryby budou transferovány na vhodná stanoviště výše proti proudu Bystřice v Olomouci, nejbližší však 300 m nad horní profil záměrem dotčeného úseku toku (ř. km 1,6). Odlov ryb může být proveden maximálně 7 dní před započatím prací v korytě.
3. Po provedení srážky na jezu řeky Moravy u plynárny bude bezodkladně proveden záchranný sběr a transfer všech přítomných druhů velkých mlžů a raků říčních z obnažených částí břehů a nánosů a také ze zbytkových louží, ve kterých by tito živočichové uvízli. Záchranné práce bude provádět subjekt, který má s touto činností praktické zkušenosti. Sběr živočichů bude započat nejpozději 24 hodin po zahájení srážky jezu. Sběr mlžů a raků bude prováděn ručně a za pomoci ručních sítěk do sběrných nádob. Zdravotní stav odchycených živočichů bude průběžně monitorován. Odchycení živočichové budou odvezeni na vhodná náhradní stanoviště výše proti proudu Moravy v Olomouci.
4. Bude provedeno zájmkování partií kolem stupňů a opravovaného břehového opevnění.
5. V břehovém opevnění pod běžnou hladinou vody budou ponechány mezery o min. šířce 5 cm, které budou sloužit vodním živočichům (zejména rybám) jako úkryty.
6. Přímé zásahy do vodní části koryta Bystřice i srážka vody v Moravě jsou vyloučeny v době rozmnožování a vývoje raných stadií původních říčních druhů ryb, tedy v období od 15. 3. do 15. 6. každého roku.
7. Žadatel zajistí vyhotovení písemné zprávy biologického dozoru. Zpráva bude obsahovat zejména termín realizace záměru, termín realizace záchranných transferů, jejich průběh a výsledky, druh přijatých opatření, které se týkají daných zvláště chráněných druhů apod. Zpráva bude zaslána buď v písemné nebo v elektronické podobě tj. e-mailem nebo do datové schránky (s uvedením spisové značky: KÚOK/87860/2023/OŽPZ/7324), nejpozději do 30 dnů od ukončení akce povolujícímu orgánu ochrany přírody.

Účastník řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu (žadatel):

Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČO: 70890013

Odůvodnění

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“ nebo „orgán ochrany přírody“) obdržel dne 2. 8. 2023 žádost Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČO: 70890013 zastoupené společností AQUA CENTRUM Břeclav, s.r.o., Kapusty 291/27, 690 06 Břeclav, IČO: 60710063, o udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů na akci „*Bystřice ústí – Olomouc – Bělidla, nánosy, oprava opevnění*“. Žádost byla dále upřesněna písemností zaevidovanou pod č.j. KUOK 99964/2023 ze dne 29. 8. 2023. K žádosti jsou přiloženy tyto přílohy: projektová dokumentace „*Bystřice, ústí - Olomouc – Bělidla - nánosy, oprava opevnění*“, vypracovaná firmou AQUA CENTRUM Břeclav s.r.o., červen 2022; Biologické posouzení záměru „*Bystřice ústí – Olomouc – Bělidla, nánosy, oprava opevnění*“, vypracované RNDr. Lukášem Mertou, Ph.D., Olomouc, červen 2023 (dále jen

„biologické posouzení“) a plná moc. Orgán ochrany přírody uvědomil o zahájení řízení známé účastníky řízení a dále informoval dotčené subjekty podle § 70 odst. 2 zákona a dotčenou obec dle § 71 zákona dopisem č. j. KUOK 97953/2023 ze dne 30. 8. 2023. Orgán ochrany přírody obdržel jednu přihlášku ke správnímu řízení, a to od Moravského ornitologického spolku Přerov zaevidovanou pod č. j. KUOK 104933/2023 ze dne 13. 9. 2023. Krajský úřad dopisem č. j. KUOK 104768/2023 ze dne 14. 9. 2023 uvědomil všechny známé účastníky řízení, že shromáždil podklady k vydání rozhodnutí, se kterými je možno se seznámit. Usnesením č. j. KUOK 104769/2023 ze dne 14. 9. 2023 určil lhůtu pro podání návrhů, námitek a připomínek účastníků řízení před vydáním rozhodnutí v uvedené věci. Do doby vydání rozhodnutí orgán ochrany přírody neobdržel žádné další přihlášky do řízení, ani další návrhy, námítky nebo připomínky účastníků řízení.

Při vydání rozhodnutí o povolení výjimky orgán ochrany přírody vycházel z těchto skutečností a úvah:

Jak je uvedeno v žádosti, účelem stavby je oprava opěrných zdí, opevnění a výtrží v břehové linii PB v ř. km 0,000-0,358, ř. km 1,006-1,170 a ř. km 0,480-0,516. Opravou opěrných zdí a opevnění (SO 01) se zajistí prodloužení životnosti a stabilizace těchto stávajících stabilizačních konstrukcí koryta toku. Odstranění nánosů z části dna toku (SO 02) se nebude provádět. Je žádáno o udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů dle § 56 zákona, a to ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, konkrétně zvláště chráněné živočichy rušit, chytat, přenášet a měnit jejich biotop pro realizaci stavby.

Zásah je realizován jako protipovodňové opatření v daném úseku toku. Žadatel je toho názoru, že toto je veřejný zájem a považuje jej nad zájmem ochrany přírody – ochrany zvláště chráněných druhů ryb, které se v daném úseku toku Bystřice vyskytují. Jedná se o střevli potoční, ouklejku pruhoanou a mníka jednovousého. A dále o druhy: velevrub malířský, velevrub tupý, rak říční, ouklejka pruhoaná, mník jednovousý a jelec jesen, kteří se vyskytují v řece Moravě a budou záměrem dotčeny v souvislosti se srážkou vody a s tím související dočasnou změnou hydrologických podmínek v toku.

Předně krajský úřad vyzdvihuje skutečnost, že stavební objekt SO 02 Odstranění nánosů z části dna toku se nebude provádět. Jak je uvedeno v přiloženém biologickém posouzení, dolní úsek řeky Bystřice nad soutokem s Moravou představuje biologicky specifický intravilánový tok. Tok je v městské trati Olomouce významně ovlivněn vodohospodářskou úpravou, tj. regulací toku z 30. let 20. století, kdy došlo k celkové hydromorfologické unifikaci koryta a účinnému potlačení fluvialních procesů. Koryto je významně zkapacitněno, jeho členitost je provedenými úpravami potlačena. V rámci takto odpřírodněného toku se zde ovšem vyskytují četné štěrkopískové či hlinité náplavy, menšího či většího rozsahu, jejichž přítomnost zásadním způsobem podporuje dnovou členitost prostředí a různorodost stanovišť. Ve vodní části koryta si tak Bystřice v Olomouci zachovává relativně přírodní ráz s nepravidelným střídáním peřejí a táhlých proudů. Tento biologicky žádoucí stav je podmíněn právě přítomností nánosů, které se zde ukládají v důsledku zvýšené kapacity koryta. Díky morfologické členitosti dolní části koryta (kynety) daný úsek Bystřice obývá pestré společenstvo ryb s přítomností typických proudomilných zástupců a tří zvláště chráněných druhů. Biologicky významné je také bezbariérové napojení dolní Bystřice s řekou Moravou, které umožňuje migraci ryb mezi oběma toky. Na rozdíl od vzduté Moravy se v Bystřici zachovaly mělké, peřejnaté úseky se štěrkovito-kamenitým dnem, které umožňují reprodukci reofilních a litofilních druhů ryb, jakými jsou ouklejka, proudník, ostroretka nebo parma. Dolní úsek Bystřice tak slouží jako významné reprodukční místo ryb, které jsou následně splavovány nebo cíleně migrují do Moravy. Úspěšnost reprodukce dokládá velké množství pozorovaného rybiho plůdku. Také početnost ryb v dolní Bystřici je nadstandardně vysoká, což může být způsobeno kromě přiměřené úživnosti a úspěšné reprodukce také nízkým predacním tlakem ze strany rybožravých ptáků a savců, jež se intravilánu velkého města vyhýbají. Na příhodných stanovištních podmínkách v toku se podílejí mimo jiné přítomné nánosy, které

přinášejí do jinak dosti homogenního koryta žádoucí členitost, umožňují vznik peřejí a mělčin, mimo jiné pro odrůstání rybního plůdku. Zachování hydromorfologické dynamiky Bystřice v Olomouci, jež se zde projevuje nerušeným vytvářením proměnlivých náplavů a kynety, je pro další existenci příznivého stavu zde prokázaných zvláště chráněných druhů ryb klíčové. Bez přítomných nánosů by bylo koryto stanovištně mnohem homogennější, bez přítomnosti proudných partií, voda velmi mělká, s tendencí k přehřívání, horším prokysličováním a horší samočistící schopností. Nánosy v řece Bystřici představují významný morfologický prvek, bez kterého by byla biologická hodnota toku mnohem nižší. Jejich bezezbytkové odtěžení až na teoretickou niveletu by způsobilo biologickou újmu, kterou není možné nijak kompenzovat. **Proto je doporučeno celkový stávající morfologický ráz koryta s přítomností členité kynety neměnit, a nánosy v co největší míře ponechat bez zásahů.** Odstranění nánosů lze uvažovat v blízkosti mostů (zejména v mostních profilech), pokud zde průkazně a významně snižují průtočnou kapacitu koryta. Nánosy je možné odtěžit také ve vzdutém úseku Bystřice nad ústím do Moravy za účelem umožnění opravy opěrných zdí. Na ostatních profilech je doporučeno nánosy ponechat a udržovat je pouze sečením, aby nedocházelo k jejich zarůstání dřevinami.

Lze usuzovat, že právě na základě tohoto závěru nebude odstranění nánosů z části dna toku prováděno, což je zcela v souladu se zájmem ochrany přírody. Orgán ochrany přírody respektuje legitimnost důvodů, které vedou žadatele k realizaci navrženého zúženého opatření. Při vyhodnocování dopadu záměru v jiném veřejném zájmu ve srovnání s vlivem na zájem ochrany přírody, tzn. přirozený vývoj zvláště chráněných živočichů, vycházel orgán ochrany přírody ze skutečnosti, že dopad na populace chráněných živočichů bude pouze lokálního a dočasného charakteru, morfologický ráz koryta bude v maximální míře zachován díky ustoupení od realizace plošného odstranění nánosů z toku řeky Bystřice. Po ukončení prací předmětné druhy rekolonizují záměrem dotčený úsek řeky Bystřice i Moravy.

Zvláště chráněné druhy - rak říční a velevrub tupý jsou současně zvláště chráněnými druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. Pro tyto druhy lze podle § 56 odst. 1 zákona výjimku povolit za předpokladu, že veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, jen tehdy, pokud je dán zákonný důvod podle § 56 odst. 2 zákona, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Tyto druhy žijí v řece Moravě. Jak vyplývá z předložených podkladů, do řeky Moravy nebude v souvislosti s plánovanými zásahy fyzicky zasahováno, ale tok bude nepřímo ovlivněn spuštěním jezu u plynáren (srážka vody) a zvýšeným zákalem v důsledku prováděných stavebních prací. Úplná srážka na jezu u plynárny způsobí změnu hydrologických podmínek ve vzdutém úseku řeky Moravy. Dojde zde k významnému poklesu hladiny vody a obnažení příbřežních partií s nánosy. Na obnažených částech dna a ve zbytkových loužích mohou uvíznout méně pohyblivé druhy živočichů, a tedy zejména mlži a raci. Z tohoto důvodu musí být proveden záchranný transfer. Vzhledem k lokálnímu a dočasnému charakteru opatření i stanoveným podmínkám rozhodnutí (zejména zajištění záchranného transferu) lze jednoznačně konstatovat, že tento záměr neovlivní populaci předmětných evropsky významných druhů. Ty budou pouze přeneseny v rámci řeky Moravy. Orgánu ochrany přírody není známo jiné uspokojivé řešení.

Za účelem snížení míry dotčení jedinců zvláště chráněných druhů stanovil orgán ochrany přírody podmínky rozhodnutí uvedené ve výrokové části. Jedná se o podmínky, které se obvykle při realizaci obdobných záměrů stanovují a současně o podmínky, které vychází z návrhů opatření k vyloučení nebo zmírnění negativních vlivů zásahu v předloženém biologickém posouzení. Pro lepší přehlednost je orgán ustanovil do výrokové části rozhodnutí jako podmínky, ač vychází z vlastního návrhu žadatele, a tedy jsou obsahem vlastní žádosti, resp. obsahem povolované činnosti.

Orgán ochrany přírody ustanovil podmínku č. 1 o biologickém dozoru, která je nutná pro koordinaci stavebních prací ve vztahu k výskytu zvláště chráněných druhů, včetně zajištění odborného dohledu nad prováděním záchranného odlovu ryb a záchranného sběru velevrubů a raků.

Podmínka č. 2 vychází z biologického posouzení a upřesňuje některé náležitosti k provádění záchranného odlovu ryb z řeky Bystřice.

Obdobně podmínka č. 3 upřesňuje některé náležitosti k provádění záchranného sběru mlžů a raků z řeky Moravy.

Rovněž podmínka č. 4 vychází z biologického posouzení, jejím cílem je eliminace přímého ohrožení ryb v řece Bystřici při provádění staveních prací při opravách opěrných zdí.

Podmínka č. 5 je taktéž uvedena v biologickém hodnocení, jejím cílem je zvýšit úkrytové možnosti v řece Bystřici pro vodní živočichy, zejména ryby, a tedy zlepšení podmínek v řece pro jejich výskyt.

Cílem podmínky č. 6 je nastavení optimálního termínu prací ve vztahu k období rozmnožování ryb. Práce ve dně koryta nebudou prováděny v období tření a vývoje plůdku většiny druhů rybí obsádky, vodních živočichů a živočichů na vodu vázaných. Toto časové omezení je důležité pro udržení přirozených cyklů v rámci populací dotčených druhů.

Podmínka č. 7, týkající se dokumentace zásahů, zpracování zprávy a jejího zaslání povolujícímu orgánu ochrany přírody, je stanovena z kontrolních důvodů a dále z důvodu informační povinnosti dané zákonem (přiměřeně k ustanovení § 56 odst. 7 zákona), neboť potřebné údaje nelze získat jinak než od žadatele.

Orgán ochrany přírody omezil platnost výjimky dle návrhu žadatele, kdy prozatím není znám termín zahájení stavebních prací.

Toto rozhodnutí nenahrazuje další povolení či závazná stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody a vztahuje se pouze na uvedené zvláště chráněné druhy živočichů.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Ministerstvu životního prostředí podáním u Krajského úřadu Olomouckého kraje ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po dni doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné. Odvolání musí obsahovat údaje o tom, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Podané odvolání má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

otisk úředního razítka

Bc. Ing. Renata Honzáková
vedoucí oddělení ochrany přírody
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Rozdělovník:

1. Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČO: 70890013
2. AQUA CENTRUM Břeclav, s.r.o., Kapusty 291/27, 690 06 Břeclav, IČO: 60710063
3. Statutární město Olomouc, Horní náměstí 583, 779 00 Olomouc, IČO: 00299308
4. Český rybářský svaz, z.s., územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Jahnova 890/14, 709 00 Ostrava 9, IČO: 00434167
5. Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka ČSO, Bezručova 913/10, 750 02 Přerov, IČO: 08799270
6. *spis*

Za správnost vyhotovení odpovídá: Mgr. Eva Stodolová